



Situacijska Soba

**** AKTUALNO DOGAJANJE NA ZAHODNEM BALKANU ****

Časovnica pregleda: od 10. 4. 2024 do 8. 5. 2024.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Odnosi med Beogradom in Prištino:

- **(11. april)** Veleposlaniki držav članic Evropske unije (EU) so podprli odobritev bolj sproščenih vizumskih pravil za imetnike srbskih potnih listov s Kosova, ki jih je izdala Koordinacijska uprava Srbije.
- **(13. april)** Kosovska policija je na mejnem prehodu Brnjak med akcijo proti tihotapljenju blaga prijela Srečka Sofronijevića, zaradi udeležbe na protestih leta 2021. Takrat je prišlo do spopada med policijo in demonstranti, v katerem je bilo na obeh straneh več deset poškodovanih, med njimi tudi Sofronijević.
- **(16. april)** Poslanci Parlamentarne skupščine Sveta Evrope so z dvotretjinsko večino sprejeli poročilo grške poslanke Dore Bakoyannis, ki Odboru ministrov Sveta Evrope priporoča, naj sprejme prošnjo Kosova za članstvo v tej organizaciji.
- **(17. april)** Srbske oblasti so na meji s Hrvaško in Madžarsko ustavile avtobuse s kosovskimi registrskimi tablicami. Oblasti v Prištini so to ustavitev označile za maščevalno potezo zaradi podpore Parlamentarne skupščine Sveta Evrope članstvu Kosova v tej organizaciji, in državljane Kosova pozvale, naj se za vsako ceno izogibajo prehodu skozi Srbijo.
- **(17. april)** EU je opozorila, da je blokada kosovskih avtobusov na meji Srbije s Hrvaško in Madžarsko kršitev sporazuma o svobodi gibanja, in pozvala Beograd, naj preneha s takšnimi enostranskimi dejanji.
- **(17. april)** Kosovsko ministrstvo za notranje zadeve je pozno ponoči sporočilo, da srbske oblasti zadržujejo namestnika direktorja kosovske policije in štiri druge policiste. Z ministrstva so sporočili, da je bil namestnik direktorja kosovske policije srbske nacionalnosti Dejan Janković od zjutraj brez pojasnila v priporu.
- **(18. april)** Predsednica Kosova Vjosa Osmani je podala izjavo, da Srbija pet kosovskih policistov zadržuje kot talce. Kosovsko ministrstvo za zunanje zadeve in diasporo (MPJD) je pozno zvečer sporočilo, da so srbske oblasti izpustile namestnika kosovske policije Dejana Jankovića, ki se že vrača na Kosovo.
- **(21. april)** Predsednik kosovske centralne volilne komisije Krešnik Radoniqi je dejal, da pobuda za zamenjavo županov severnih občin na Kosovu ni uspela, ker se referendumu ni udeležilo 50 odstotkov plus en volivec. V štirih občinah na severu Kosova tako ostajajo Albanski župani, ki jih tamkajšnji Srbi ne priznavajo.
- **(22. april)** Kosovska vlada je EU pozvala k odpravi po njenem mnenju nepravičnih sankcij proti njej, saj naj bi izpolnili obvezo iz sporazuma z EU za zmanjšanje napetosti na severu države.
- **(22. april)** Kosovska predsednica Vjosa Osmani je na zasedanju Varnostnega sveta ZN, posvečenem Kosovu, dejala, da Srbija preprečuje integracijo Srbov v institucije Kosova. Navedla je, da Srbija ustrahuje srbsko skupnost na severu Kosova, in kot primer navedla nedavno aretacijo kosovskih policistov srbske nacionalnosti v Srbiji. Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je na zasedanju dejal, da mednarodna skupnost posveča veliko pozornosti incidentu v Banjski na Kosovu, ne pa tudi napadom na srbsko manjšino. Srbski predsednik se je po srečanju zapletel

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.



v manjši diplomatski spor s Slovenijo. Po nastopu slovenskega veleposlanika Samuela Žbogarja je srbski predsednik izjavil: »da se ne ve kdo je bolj odvraten Slovenci ali tisti drugi«.

- **(23. april)** Ukrajinski poslanec Oleksij Gončarenko je dejal, da Kosovo ne more biti "siva cona" v Evropi in da bi morala Srbija sprejeti dejstvo, da je Kosovo neodvisna država. K temu je dodal, da bi morala Srbija opustiti svoje imperialne težnje.
- **(25. april)** Srečanje glavnih pogajalcev Kosova in Srbije o vprašanju dinarja se je končalo brez dogovora.
- **(28. april)** Špela Vovk, tiskovna predstavnica nekdanjega predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja, je podala izjavo za javnost da se Borut Pahor v okviru kandidature za posebnega odposlanca EU za dialog Beograd-Priština ukvarja s pripravo osnutka načrta za nadaljnje uspešno izvajanje dialoga, ki je žal zastal.
- **(29. april)** Direktor kosovske statistične agencije Avni Kastrati je izjavil, da pripadniki srbske skupnosti v občinah s srbsko večino na severu še »oklevajo« glede odziva na popis, da pa so se tisti, ki živijo v občinah na jugu množično odzvali.
- **(29. april)** Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je zatrdil, da je sprejetje resolucije ZN o genocidu v Srebrenici namenjeno zahtevanju vojne odškodnine od Srbije, cilj vstopa Kosova v Svet Evrope pa je tožba proti Srbiji.
- **(3. maj)** Ministrstvo za zunanje zadeve in diasporo Kosova je potrdilo, da so vodji urada za Kosovo v srbski vladi Petru Petkoviću zavrnilo obisk na Kosovu. Razloga za zavrnitev ministrstvo ni podalo.
- **(6. maj)** Kosovski premier Albin Kurti je na srečanju s predstavniki držav t.i. Kvinte (ZDA, Velika Britanija, Francija, Nemčija, in Italija) dejal, da procesa normalizacije odnosov s Srbijo ne smemo povezovati z vprašanjem članstva Kosova v Svetu Evrope.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.



Bosna in Hercegovina:

- **(11. april)** V Banjaluki so odstopne izjave podali predsednik republiške volilne komisije Oliver Blagojević in štirje člani komisije. Navajajo, da so se tako odločili po sklepu vlade Republike srbske, ki je vse člane vseh organov za izvedbo volitev pozvala k odstopu.
- **(11. april)** Srbski predsednik Aleksandar Vučić je v Beogradu zbral vodstvo Srbije in Republike Srbske, s katerima se je pogovarjal o številnih aktualnih regionalnih temah, med drugim o osnutku resolucije o Srebrenici, ki bo obravnavana na generalni skupščini ZN. Srbski predsednik je napovedal boj proti sprejetju resolucije, a je dejal, da so možnosti za uspeh v tem boju majhne. Prav tako je izjavil, da se bo Srbija s političnimi sredstvi zoperstavila vsem državam Nata. Predsednik RS Milorad Dodik je prosil za podporo pri težkih odločitvah, ki naj bi jih sprejel maja. Dodik je na novinarski konferenci po srečanju ponovno zanikal genocid v Srebrenici.
- **(11. april)** Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je na novinarski konferenci v Beogradu užalil predsedujočega predsedstvu BiH Denisa Bećirovića, češ da je ta »nihče in nič«, ter ga označil za »lažnivca in ponarejevalca«. Ta izjava je bila verjetno odgovor na izjave Bećirovića, ki je pred tem dejal, da v zadnjih tednih in mesecih lokalna in regionalna javnost počasi spoznava »pravi« obraz Aleksandra Vučića.
- **(12. april)** Francoski predsednik Emanuel Macron je po srečanju s srbskim predsednikom Vučićem izjavil, da se je Francija pridružila kot pokroviteljicam Resolucije o genocidu v Srebrenici, o kateri bi morali glasovati v generalni skupščini ZN, kar je povzročilo številne odzive v Srbiji in RS.
- **(12. april)** ZDA so voditelju RS Miloradu Dodiku zagrozile, da ne bodo ostale ob strani, medtem ko bo izvajal separatistične politike, vključno s sprejemanjem volilnega zakona v tej entiteti.
- **(15. april)** Na Policijski upravi Foča so potrdili, da so identificirali truplo tridesetletnega Draga Tanaskovića, pripadnika oboroženih sil BiH. Tanaskovića so kot pogrešanega prijavili 28. marca na Policijski postaji Čajniče, v iskanje pa je bilo vključenih okoli 100 pripadnikov oboroženih sil BiH.
- **(15. april)** Skupščina občine Srebrenica je sprejela odločitev o spremembi imena ulic v vasi Skelani, Bošnjaški svetniki so sejo zapustili še pred glasovanjem. Po novem predlogu se bo del Ulice maršala Tita imenoval Ulica Republike Srpske, Trg Mihajla Bjelakovića pa naj bi se preimenoval v Trg Republike Srpske. Misija OVSE je oblasti v Srebrenici pozvala, naj ne spreminjajo imen ulic
- **(15. april)** Minister za zunanje zadeve Severne Makedonije Bujar Osmani je v ponedeljek dejal, da se je Severna Makedonija pridružila pokroviteljicam resolucije Združenih narodov o genocidu v Srebrenici in pozval Srbijo, naj jo prav tako podpre.
- **(17. april)** Nemško veleposlaništvo v BiH je potrdilo, da nemška finančna sredstva ne bodo vključena v financiranje nadaljnjih projektov v Republiki Srbski, po izteku obstoječe pogodbe. Kot razlog so navedli secesionistično politiko vodstva entitete BiH Republike Srbske.
- **(18. april)** V Banjaluki je potekal shod privržencev vladajočega Zavezništva neodvisnih socialdemokratov, stranke Milorada Dodika, predsednika Republike Srbske, in privržencev drugih vladajočih strank v tej entiteti. Shod pod sloganom »Srbija te kliče«, ki so ga deklarativno organizirala združenja, izhajajoča iz vojne v 90. letih, je bil uperjen

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.



proti osnutku resolucije ZN o Srebrenici, ki predvideva obsodbo zanikanja genocida. Shod so podprli nekateri srbski uradniki, na shodu pa sta bili tudi zastavi s figurama obsojenega vojnega zločinca in ruskega predsednika.

- **(29. april)** Tožilstvo Bosne in Hercegovine je vložilo prvo obtožnico zaradi zanikanja genocida v Srebrenici.
- **(30. april)** Delovna skupina v Bosni in Hercegovini se je dogovorila o seznamu reform, ki so državi v zadnjem trenutku omogočile črpanje okoli milijarde evrov, ki jih je EU namenila za razvoj Zahodnega Balkana.
- **(30. april)** Varnostni svet Združenih narodov je v sredo pozval k spoštovanju Daytonskega sporazuma ter ohranjanju miru in stabilnosti v BiH, pri čemer so ZDA in druge zahodne države jasno podprle visokega predstavnika Christiana Schmidta.
- **(1. maj)** Število migrantov, ki so nezakonito vstopili v BiH v prvih dveh mesecih letos, je za skoraj 70 odstotkov večje kot v enakem obdobju lani, je opozoril direktor mejne policije BiH Mirko Kuprešaković.
- **(1. maj)** Predsedniku Generalne skupščine ZN Dennisu Francisu so države predlagateljice poslale končni predlog resolucije, s katero bi 11. julij označili za dan spomina na genocid v Srebrenici.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.



Viri/Dodatno branje:

Odnosi med Beogradom in Prištino:

Al Jazeera Balkans. (11. april 2024). Ambasadori EU-a podržali viznu liberalizaciju za Srbe s Kosova. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/11/ambasadori-eu-a-podrzali-viznu-liberalizaciju-za-srbe-sa-kosova>

Radio Slobodna Evropa. (13. april 2024). Hapšenje na severu Kosova zbog 'kršenja ustavnog poretka'.

<https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-policija-sofronijevic-hapsenje/32904003.html>

Radio Slobodna Evropa. (16. april 2024). Skupština Saveta Evrope usvojila preporuku da se Kosovo primi u članstvo.

<https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-savet-evrope-parlamentarna-skupstina/32907079.html>

Radio Slobodna Evropa. (17. april 2024). Srbija blokirala građane Kosova na granici sa Hrvatskom i Mađarskom, navodi Priština.

<https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-srbija-autobusi/32908906.html>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-srbija-autobusi-blokada-eu/32909378.html>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/dejan-jankovic-granica-kosovo-srbija/32909614.html>

Radio Slobodna Evropa. (18. april 2024). Osmani: Srbija drži pet kosovskih policajaca kao taoce. <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-srbija-policijaci/32910618.html>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/zamenik-direktora-kosovske-policije-srbija-dejan-jankovic/32911415.html>

Radio Slobodna Evropa. (21. april 2024). Izborna komisija Kosova: Propala inicijativa za smenu gradonačelnika u severnim opštinama

<https://www.slobodnaevropa.org/a/sever-kosovo-glasanje-smena-gradonacelnici/32913813.html>

Radio Slobodna Evropa. (22. april 2024). Kosovo traži od EU da ukinu 'nepravde' kaznene mjere. <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-eu-izbori-sankcije/32915681.html>

Radio Slobodna Evropa. (22. april 2024). Međusobne optužbe Vučića i Osmani na Savetu bezbednosti UN zbog 'pritisaka' na Srbe na Kosovu <https://www.slobodnaevropa.org/a/savet-bezbednosti-un-kosovo-srbija/32915932.html>

Radio Slobodna Evropa. (23. april 2024). Ukrajinski poslanik: Srbija treba da odustane od imperijalnih težnji i prihvati nezavisnost Kosova <https://www.slobodnaevropa.org/a/intervju-ukrajinski-poslanik-kosovo-savet-evrope/32917779.html>

Radio Slobodna Evropa. (25. april 2024). Sastanak u Briselu o pitanju dinara na Kosovu završen bez dogovora <https://www.slobodnaevropa.org/a/srpski-dinar-kosovo-dijalog-brisel-sastanak/32920229.html>

Radio Slobodna Evropa. (29. april 2024). Agencija za statistiku Kosova: Srbi sa severa 'oklevaju' da se popišu. <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-popis-stanovnika-srpska-zajednica/32924993.html>

Al Jazeera Balkans. (28. april 2024). Borut Pahor priprema nacrt plana za nastavak dijaloga Beograda i Prištine. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/28/borut-pahor-priprema-nacrt-plana-za-nastavak-dijaloga-beograda-i-pristine>

Radio Slobodna Evropa. (3. maj 2024). Ministarstvo potvrdilo da je Petkoviću zabranjena poseta Kosovu. <https://www.slobodnaevropa.org/a/petkovic-poseta-kosovo-zabranjena/32932025.html>

Radio Slobodna Evropa. (6. maj 2024). Kurti traži da se dijalog sa Srbijom ne miješa sa članstvom Kosova u Savjetu Evrope.

<https://www.slobodnaevropa.org/a/kurti-kosovo-savjet-evrope/32935411.html>

Bosna in Hercegovina:

Al Jazeera Balkans. (11. april 2024). Ostavke u izbornoj komisiji RS-a nakon poziva vlade. <https://balkans.aljazeera.net/videos/2024/4/11/ostavke-u-rik-rs-nakon-poziva-vlade>

Al Jazeera Balkans. (11. april 2024). Vučić o najavljenj rezoluciji o Srebrenici: Borićemo se do posljednjeg trenutka. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/11/vucic-o-najavljenj-rezoluciji-o-srebrenici-boricemo-se-do-posljednjeg-trenutka>

Al Jazeera Balkans. (11. april 2024). Predsjednik Srbije izvrjedao predsjedavajućeg Predsjedništva BiH. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/11/predsjednik-srbije-izvrjedao-predsjedavajuceg-predsjednistva-bih>

Al Jazeera Balkans. (12. april 2024). Macron nakon Vučićeve posjete: Francuska podržava rezoluciju o Srebrenici. <https://balkans.aljazeera.net/news/2024/4/12/genocid-u-srebrenici-macron-nazvao-jednom-od-najgorih-tragedija-u-modernoj-historiji>

Si želite izvedeti već? Vas zanima područje međunarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za već informacij obiđite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.



EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA

Al Jazeera Balkans. (12. april 2024). SAD upozorio Dodika: Prekrši li Dejton, mi ćemo odgovoriti. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/12/americka-ambasada-ni-rs-ni-federacija-ne-postoje-izvan-bih>

Al Jazeera Balkans. (12. april 2024). Okupljanje bošnjačkih političara iz regije u Sarajevu. <https://balkans.aljazeera.net/videos/2024/4/12/okupljanje-bosnjackih-politicara-iz-regije-u-sarajevu-izazvalo-buru-reakcija>

Radio Slobodna Evropa. (15. april 2024). Pronađeno tijelo nestalog pripadnika Oružanih snaga BiH <https://www.slobodnaevropa.org/a/drago-tanaskovic-pripadnik-oruzanih-snaga-bih-foca-pronadjeno-tijelo-32905911.html>

Radio Slobodna Evropa. (15. april 2024). OSCE pozvao vlasti u Srebrenici da ne mijenjaju imena ulica. <https://www.slobodnaevropa.org/a/osce-promjena-naziva-ulica-u-srebrenici/32905738.html>

Al Jazeera Balkans. (15. april 2024). Makedonski ministar: Posebno za Srbiju važno da izglasa rezoluciju o Srebrenici. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/15/makedonski-ministar-posebno-za-srbiju-vazno-da-izglasa-rezoluciju-o-srebrenici>

Radio Slobodna Evropa. (17. april 2024). Njemačka neće finansirati projekte u RS čije vlasti zagovaraju izlazak iz BiH. <https://www.slobodnaevropa.org/a/njemacka-republika-srpska-projekti-finansiranje/32909150.html>

Radio Slobodna Evropa. (18. april 2024). Miting u Banjaluci protiv nacrtu UN-ove Rezolucije o Srebrenici. <https://www.slobodnaevropa.org/a/miting-protest-banjaluka-srebrenica-rezolucija/32911427.html>

Al Jazeera Balkans. (29. april 2024). Tužilaštvo BiH podiglo prvu optužnicu za negiranje genocida u Srebrenici. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/29/tuzilastvo-bih-podiglo-prvu-optuznicu-za-negiranje-genocida-u-srebrenici>

Al Jazeera Balkans. (29. april 2024). Vučić: Cilj rezolucije o Srebrenici je ratna odšteta. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/29/vucic-cilj-rezolucije-o-srebrenici-je-ratna-odsteta>

Al Jazeera Balkans. (30. april 2024). Schmidt u UN-u: Vlasti RS-a su prijetnja Dejtonskom sporazumu. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/4/30/schmidt-vlasti-rs-a-su-prijetnja-dejtonskom-sporazumu>

Al Jazeera Balkans. (1. maj 2024). Broj ilegalnih migranata u BiH porastao za 70 posto. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/5/1/broj-ilegalnih-migranata-u-bih-porastao-za-70-posto>

Al Jazeera Balkans. (1. Maj 2024). Finalni prijedlog Rezolucije o genocidu u Srebrenici upućen predsjedniku Generalne skupštine UN-a. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/5/1/finalni-prijedlog-rezolucije-o-genocidu-u-srebrenici-upucen-predsjedniku-generalne-skupstine-un-a>

Al Jazeera Balkans. (3. maj 2024). Napad na povratnike u Gacku, korišteno vatreno oružje. <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/5/3/napad-na-povratnike-u-gacku-koristeno-vatreno-oruzje>

Pregled pripravi: **Igor Zidarič**

Si želite izvedeti već? Vas zanima područje međunarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za već informacij obiđite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.